

Младежка визия за развитие на България
„Приоритетите: резултати и посока“

Становище на тема
„Образованието на 21-ви век – качество и нови технологии – поглед
„отвътре-навън“

Кристиян Цветанов Корелов
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов

Едно от основните предизвикателства, пред което се изправя съвременното общество през новия ХХІ век, е постигането на устойчив икономически растеж чрез пълна заетост на ресурсите. В този контекст **обучението и образование** се превръщат в значими приоритети за всяка една страна. Нуждата от непрекъснато усъвършенстване на знанията и уменията е фактор за личностно и професионално развитие на всеки човек, което от своя страна е гаранция за активното му включване на трудовия пазар. Отделните страни поемат отговорността да работят за по-добро състояние на пазара на труда, като полагат усилия за осигуряване на качеството и количеството на заетите на основата на модерни образователни и обучителни стратегии.

Стратегическата цел на Европейския съюз към 2020 г. е комбинация от три взаимно допълващи се приоритета: интелигентен растеж (изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации), устойчив растеж (насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване). Реализирането на този икономически модел за растеж, основан на познания и високи равнища на трудова заетост, изисква **качествено образование, което да е базирано на най-модерните технологии и съвременни иновации.**

Какви са **външните стимули** за повишаване обаче на качеството на образованието? Днес, само в САЩ фирмите изразходват около 600 милиарда долара на година за обучение и квалификация, приблизително колкото отиват за образованието по бакалавърските програми в американските университети и колежи. В края на миналия век около 10 милиона души се обучават и повишават квалификацията си във фирмите – почти 1/2 (21 млн.) от броя студентите във висшите учебни заведения в САЩ. За

вниманието, което се отдава на обучението в европейските предприятия и организации към края на XX век и началото на XXI век, говори фактът, че по това време във всички западноевропейски страни всяка втора организация има внедрена технология за обучение и развитие на персонала, а например във Франция фирмите са законодателно задължени да инвестират в обучението на служителите си най-малко 1,2% от бюджета заделен за заплати.¹

Както се вижда от изложеното до тук, фирмите днес изпитват нужда от по-добре подготвени кадри, които да отговаря на съвременните изисквания в индустрията/отрасъла. Това поражда **нуждата от качествено образование** и непрекъснато усъвършенстване на професионалните компетенции на хората. Нашата съвременност, в която информацията, техниката и технологиите търпят бурно развитие и създават нова работна среда, превръща качествено образование на служителите на базата на съвременна материално-техническа база в обективна необходимост. Тук интересът е двустранен. От една страна, фирмите са заинтересовани да имат работници и специалисти с такива знания и компетенции, които да им позволяват бързо да се адаптират към новостите и успешно да изпълняват своите задължения. От друга страна, служителите имат интерес да подобряват своите умения и компетенции, за да запазят работното си място, да поддържат (или повишават) конкурентоспособността си, и не на последно място, защото висококвалифицираният труд се заплаща по-добре.

В този ред на мисли именно поради интензивния процес на реструктуриране на българската икономика, е налице разминаване в качествата на трудовите ресурси с новите потребности на бизнеса. Реформите в българското образование са поставени пред задачата да създадат предпоставки за подобряване на професионалните умения и компетенции пред работната сила. За да се постигне тази цел е нужно образованието да бъде осъществявано от висококвалифицирани преподавателски кадри, прилагачи **съвременни методи на обучение**, базирани на **модерна материално-техническа и информационна база**, организирано в различни форми, съобразени с личната и професионална ангажираност на обучаемите.

В момента, към „Институт за научни изследвания“ (ИНИ) в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов, се осъществяват научно-изследователски проекти, които са насочени към оптимизиране качеството на образованието чрез прилагане на съвременни интерактивни методи на преподаване и адекватно задоволяване на

¹ Вачкова, Е. Управление на човешките ресурси – Европейски сравнителни изследвания. София. 1998, с.74

потребностите на обучаемите от знания и умения, съответстващи на изискванията на пазара на труда.

Акцентът в проектите е върху набирането на информация и запознаването с най-често използваните съвременни интерактивни методи на преподаване, както в наши, така и чужди висши училища и центрове. За целта се проучва теория, стратегически и др. планови документи на национално и европейско ниво, както и добри практики. Провежда се емпирично изследване за проучване мнението на обучаващите се в различните структури на Стопанска академия относно приложението на интерактивните методи на преподаване.

Проведеното изследване ще послужи като база за формулиране на изводи и предложения за повишаване на качеството на висшето образование. В рамките на проектите се извършва апробиране на добри практики и учебни методи в структурите на Стопанска академия, в резултат на което интерактивните методи на преподаване са актуализирани и допълнени и е постигнато по-пълно задоволяване на потребностите и желанията на обучаемите. По този начин се повишава качеството на образованието и конкурентоспособността на работната сила.

гр. Свищов

05.12.2016 г.